

caricaturizate. Și asta e bine... Ele nu au nume, sunt exponentele unor categorii sociale și profesionale: Locatarul, Prietenul, Profesorul. Actorii le interpretează cu detașare și fină ironie. Profesorul are o conotație specială: este cel care predă, cel care convinge, cel care impune drept adevăr orice aberație. Este SECURISTUL de ieri. Este, de ce nu, exponentul mass-media de azi. Suntem în stare să credem orice ni s-ar arăta la televizor sau am citi într-un ziar, nu-i așa?... Naturaletăa jocului celor trei artiști craioveni ne poartă într-o altfel de realitate. Ei spun atât de firesc orice absurditate, încât nu ne rămâne decât să râdem. Râdem scrâșnit, aducându-ne aminte de vremurile mai rele, când nu puteai vorbi decât cifrat... Râdem din toată inima de absurdul unor scene din spectacol. Sigur că tinerii nu vor trăi palierul mai profund al scriiturii, însă spectacolul își are rostul nu numai de a aminti, ci și de a deschide spiritul. Ironia și umorul negru există, din abundență, în spectacolul craiovean. Nu se trece, însă, măsura. Ritmul accelerat al reprezentației o face ușor digerabilă. Totuși, oricât de puține lucruri ai ști despre ceea ce a fost, nu se poate să nu remarci frustrările autorului, refulările sale într-o lume închisă, lipsită de libertate, în care balconul poate constitui unica scăpare. Producția craioveană, dincolo de a însemna o datorie onorată față de un mare dramaturg român, mai constituie și un gest de aducere-aminte, dar și un avertisment: e atât de ușor să ne pierdem libertatea de expresie, e atât de ușor să ne lăsăm cuprinși de frică și, mai ales, e atât de ușor să ne refugiem într-o lume ireală, marcată de nervozitate, iar unicul remediu ar putea fi (din nou) izolarea... Scenografia de o mare simplitate (un bar, o canapea, o chiuvetă amplasată în fundalul spațiului de joc, costume în culori banale, moarte) alimentează starea de anxietate, de platitudine, de închidere a oricărui orizont.

Teatrul Național „Marin Sorescu“ din Craiova – Există nervi de Marin Sorescu. Regia: Kincses Elemer. Scenografia: Labancz Klara. Cu: Ilie Gheorghe, Valentin Mihali, Alin Nicolae Poghirc, Dorina-Romanița Ionescu, Magda-Gina Călinoiu.

Ion JURCA ROVINA

Eva Braun într-un monolog al singurătății

Cunoscută actriță a Teatrului German din Timișoara, cu o remarcabilă apariție, de pildă, în Lola Blau (*Astăseară: Lola Blau* de Georg Kreisler), Tatiana Sessler a adus pe scenă un text neobișnuit (în premieră pe țară): **Fräulein Braun. Piesă pentru o actriță și un ciobănesc german** de Ulrich Hub. Adică, celebra Eva Braun, eroină de monodramă, într-un monolog al iubirii captive și al singurătății. Tatiana Sessler a descoperit cu vreo zece ani în urmă piesa (a cărei premieră absolută a avut loc în 1995) la un studiu în Germania, i-a fost subiect de licență la absolvirea facultății, iar acum programul lansat de teatru, „Rândul întâi“ (pentru promovarea tinerilor creatori), i-a favorizat aducerea ei pe scenă. Putem afirma că actrița, traversând etapele investigației și asimilării, a ajuns în faza unei creații scenice personale. Ea propune din start o subtilă detașare în timp, ea, actrița, devenind anume oglinda stărilor prin care a trecut progresiv eroina. Jucând-o, ne-o și explică

Tatiana SESSLER

discret. Adolescența de 17, Eva, îl cunoaște pe Hitler în atelierul foto al lui Heinrich Hoffmann, la München, privindu-i cu haz înfățișarea, dar, descoperindu-i identitatea și lăsându-se sedusă de atențiile acestuia, se îndrăgostește de el, relația nepărând a fi importantă pentru bărbatul mai în vârstă cu 23 de ani.

Odată cu tentativa de sinucidere a Evei, Hitler deduce că tânăra ar fi recurs la acest act din iubire și o preia sub „ocrotire” directă. De fapt, el o va face captivă prin propriul ei sentiment. Chiar și izolată în reședința ei din munte, Eva vorbește ca o îndrăgostită. Interpreta însă decupează de pe canavaua sentimentului criza singurătății, cu acumulări psihice: frica (Eva știindu-se păzită până și de partenerul ei de conversație, câinele ciobănesc), obsesia claustrării, dedublarea (între ea și misia lui istorică) în așa-zisa necunoștință de cauză. „Vara merg la înot, iarna schiez”. La orice apel răspunde invariabil: „Sunt aici” (*Ich bin hier*), acest laitmotiv se repetă ca o condamnare, pe care Tatiana Sessler o sugerează cu un glas stins, rostind cuvintele automat. Vine și momentul percepției, care se exprimă pe un fond instalat, de acum, de mental confiscat, așa că își apără stăpânul făcând corecția: „nu lașăr de concentrare, ci de internare preventivă”.

Înțelege ceva: „De când cu Stalingradul nu mai primesc sărutul”... A aflat de bombă, îl citează pe disperatul dictator: „generali trădători”, „popor nerecunos-cător”, și-i vine alături (după cum se știe) în buncăr. Umanizant este dialogul ei cu câinele, partenerul de singurătate (aflat în scenă într-o proiecție ecranată), pe care, în final, îl otrăvește, prefigurându-și propriul sfârșit, cu asumarea vinovăției (după cum reiese și din scrisoarea trimisă prietenei Herta) prin iubirea ce o va fi purtat cu ea. Enigmatică Eva Braun este o eroină tragică, vrea să ne sugereze Tatiana Sessler prin felul în care îi rostește monologul, cu implicare discretă, finețe sugestivă și detașare complicitară, lăsând să răzbată, eventual, spre sală umbra gândului justițiar.

În programaticu-i demers, interpreta și autoarea spectacolului este ajutată de o echipă – cum ar fi George Petre, cu un cadru scenografic sugerând ghetoul, sau Ida Jarcsek-Gaza asigurând coordonarea artistică. O remarcă specială pentru caietele-program ale teatrului, redactate în limbile germană și română. Și pentru ținuta noului număr de revistă (și în limba engleză), apărut sub redactarea semnată de Lucian Vârșândan, Alina Mazilu, Otilie Roosz și echipa de traducere, de foto și grafică.

Teatrul German de Stat Timișoara: Fräulein Braun. Piesă pentru o actriță și un ciobănesc german de Ulrich Hub. **Cu:** Tatiana Sessler (*Eva Braun*). **Vorbirea scenică:** Simon Schlingplässer. **Dramaturgia:** Alina Mazilu. **Spațiul scenic:** George Petre, pe baza unui concept grafic de Eugen Varga. **Coordonarea artistică:** Ida Jarcsek-Gaza. **Premiera pe țară:** 25 februarie, 2007.

Libertatea care ucide

Într-un impresionant *asalt* cu premiere asupra publicului, în această primăvară, Teatrul German din Timișoara ne-a oferit o mare surpriză: un spectacol după o piesă din dramaturgia contemporană românească (singura la această oră aflată în repertoriile celor trei teatre din aceeași clădire, adică și